

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

กัณฑ์ที่ ๕ ชุชก

กัณฑ์ชูชก ประดับด้วยคาถา ๗๙ พระคาถา พระเทพโมลี วัดสังข์กระจาย เป็นผู้นิพนธ์ เพลงประจำกัณฑ์คือ “เช่นเหล่า” ประกอบกิริยาากินอย่างตะกละตะกลามของพราหมณ์ชูชก

ในละแวกบ้านทุนวิฐุ แคว้นกลิงคราชภูร์ มีชูชกพราหมณ์เชื้อใจเที่ยวขทานเขากิน เมื่อเก็บเงิน ได้มากถึง ๑๐๐ กษาปณ์ ก็นำไปฝากเพื่อนพราหมณ์ผิวเมี้ยาคู่หนึ่งไว้ แล้วเที่ยวตระเวนขทานต่อไป

ชูชกหายไปนาน จนพราหมณ์ผิวเมี้ยาคิดว่าชูชกไม่กลับมาแล้ว ประกอบกับเกิดขึ้นสนยากจนลง ชวนกันใช้เงินของชูชกจนหมด เมื่อชูชกกลับมาทวงไม่มีจะคืนให้ จึงยกนางอมิตตดาใช้หนี้แทน ชุชกได้ นางอมิตตดาซึ่งนอกจากจะเป็นลูกที่ดี คือ กตัญญูต่อพ่อแม่ ทดแทนพระคุณโดยยอมตัวเป็นของชูชกแล้วยังเป็นเมียที่ประเสริฐ แม้ชูชกจะแก่คราวยุ่ นางก็ปรนนิบัติชูชกอย่างดี มิได้ขาดตกบกพร่อง ทำให้พราหมณ์หนุ่มในละแวกนั้นไม่พอใจนางพราหมณีภรรยาของตน ต่างไปต่อว่าด่าทอทุบตีภรรยาตน นางพราหมณีทั้งหลายโกรธแค้นจึงไปรุมขับไล่และด่าว่านางอมิตตดาอย่างรุนแรง นางทั้งเสียใจและอับอายจนสุดจะทน จึงร้องให้บอกชูชกว่า จะไม่ทำงานรับใช้สามีอีก ชุชกขอทำงานแทน นางก็ยอมไม่ได้ ด้วยเทือกเถาเหล่ากอของนางไม่เคยใช้สามีต่างทาส

ด้วยเทพดาฟ้าดินจะทรงให้การบำเพ็ญทานบารมีของพระเวสสันดรเพิ่มพูนขึ้นอีก จึงตั้งใจให้นางอมิตตดาารู้เรื่องของพระเวสสันดร และคิดขอสองพระกุมารมาเป็นข้ารับใช้ โดยให้นางแนะนำชูชกไปขอสองพระกุมาร ชุชกจำใจจากนางเดินทางไปตามหาพระเวสสันดร จนกระทั่งไปถึงเขาวงกต เพราะเทพดาตั้งใจให้หลงทางไป ชุชกพบพราณเจตบุตรและใช้อุบายลวงล่อ จนพราณเจตบุตรหลงเชื่อว่า เป็นผู้ถือพระราชสาส์นพระเจ้ากรุงสยชัย มากราบทูลเชิญท้าวพระองค์เสด็จกลับกรุงสยพิ จึงต้อนรับชูชกเต็มที่ ทั้งเตรียมเสปียงและยอมขี่ทางไปสู่พระอาศรมพระเวสสันดรแต่โดยดี

ตัวละครสะท้อนคุณธรรม : ชุชก เป็นตัวอย่างของคนมรัยส์ถ์ รู้จักเก็บหอมรอมริบ รักครอบครัว แต่มีนิสัยเจ้าเล่ห์เพทุบาย เต็มไปด้วย โลภะ โมหะ และโทสะ ติดอยู่ในกาม เข้าลักษณะ “วัวแก่กินหญ้าอ่อน” นางอมิตตดา เป็นตัวอย่างของลูกที่อยู่ในโอวาท กตัญญูต่อพ่อแม่ เป็นภรรยาที่ดีของสามี แต่ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง

ข้อคิดจากกัณฑ์ : อย่าฝากของมีค่า ของสำคัญ หรือของหวงแหนไว้กับผู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

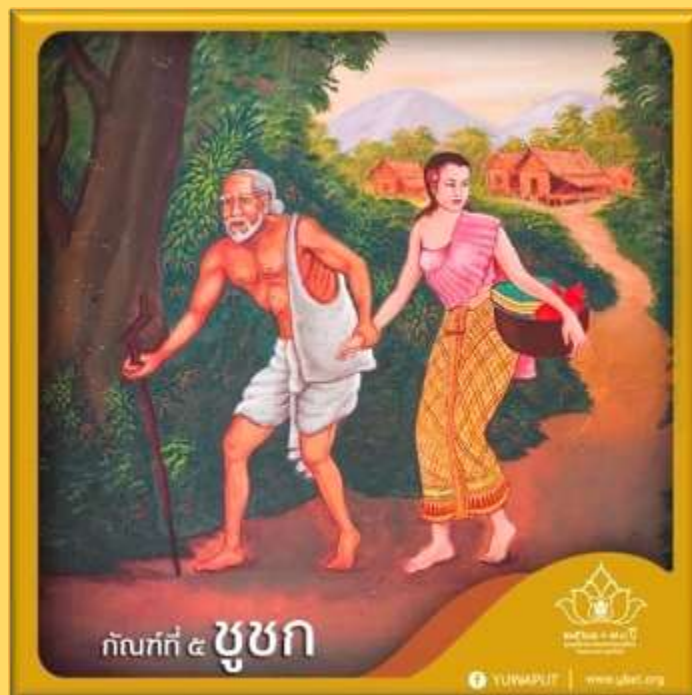
พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

เกษม บุญศรี. ประเพณีทำบุญเนื่องในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา,
๒๕๔๔.

ธนิต อยู่โพธิ์. ตำนานเทศน์มหาชาติ. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๑.

พระครูวิจิตรธรรมโกศล. กะเทาะเปลือกเวสสันดร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลี้ยงเซียง, ๒๕๓๖.

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ